

НАЦИОНАЛНО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА

2009 ГОДИНА

Резултати и тенденции

XII. Мнения за работата на полицията

Оценките на респондентите за работата на полицията в района, в който живеят, могат да се определят като умерено позитивни. Най-голям дял от тях (42 на сто) са на мнение, че полицията се справя сравнително добре, а общият дял на далите позитивни оценки е повече от два пъти по-голям от този на далите негативни оценки.

Позитивното отношение към работата на полицията е по-силно изразено сред жителите на малките населени места, където мащабът на районите е по-малък, по-трудно е да се запази анонимност и населението има повече възможности да добие преки впечатления. Тази хипотеза се потвърждава и от факта, че много съществен дял от жителите на София – 40 на сто, не могат да дадат нито позитивна, нито негативна оценка.

Таблица 31. Като цяло добре ли се справя полицията във Вашия район в борбата с престъпността?

Нагласи	брой отговори	дял в%
Много добре	193	7,7
Сравнително добре	1 056	42,2
Сравнително лошо	381	15,2
Много лошо	204	8,2
Отказ	24	1,0
Не знае/ Не отговорил	642	25,7
Общо	2 500	100,0

Умерено позитивните оценки за работата на полицията предполагат и съответно чувство на сигурност, което тя създава за гражданите. В действителност, повечето от тях са умерени в отговорите си и на този въпрос – 46 на сто заявяват, че работата на полицията им създава сигурност в известна степен. За съжаление, обаче, тук крайните негативни мнения – че изобщо не се създава чувство на сигурност, двойно превишават срайно позитивните (че се създава чувство за пълна сигурност).

Като цяло, жителите на големите градове (включително и столицата) се чувстват по-несигурни от жителите на малките градове и селата.

Чувството на хората за сигурност зависи не само от оценките им за работата на полицията, но и от впечатленията им за равнищата на различните видове престъпност в страната. Най-общо казано, респондентите, които намират позитивни промени в равнищата на престъпност, са малцинство – малко над една десета.

Таблица 32. Действията на полицията създават ли у Вас чувство за сигурност?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Да, напълно	306	12,2
В известна степен	1 139	45,6
Не	699	28,0
Отказ	24	1,0
Не знае/ Не отговорил	332	13,3
Общо	2 500	100,0

По отношение на уличната престъпност, която по-пряко засяга цялото население, надделява мнението, че практически липсват промени през последните месеци. Съществен е обаче и делът на тези, според които са налице негативни промени. Те надделяват над привържениците на противоположното становище в приблизително съотношение 3:1.

Мненията за организираната престъпност са още по-неблагоприятни. Най-голям е делът на тези, според които е налице негативно развитие – малко над една трета. Приблизително толкова са и респондентите, които не виждат съществена промяна. Намаление на този вид престъпност има едва според 5 на сто от запитаните – многократно по-малко от привържениците на противоположното становище.

Отново типът населено място, в което живеят респондентите, оказва влияние върху техните отговори – мненията на жителите на малките населени места като цяло са по-благоприятни от тези на живеещите в големите градове и столицата. Разликите, обаче, са по-слаби, отколкото по въпросите, свързани с оценка на работата на полицията.

Таблица 33. Според Вас как се промени уличната престъпност през последните месеци?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
По-скоро намаля	280	11,2
Не се промени	975	39,0
По-скоро нарасна	750	30,0
Отказ	18	0,7
Не знае/Не отговорил	477	19,1
Общо	2 500	100,0

Таблица 34. А как се промени организираната престъпност?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
По-скоро намаля	122	4,9
Не се промени	820	32,8
По-скоро нарасна	892	35,7
Отказ	27	1,1
Не знае/Не отговорил	639	25,6
Общо	2 500	100,0

По отношение на добросъвестността на полицията в службата ѝ за гражданите, също може да се каже, че преобладават умерено позитивните мнения. Малко над една трета от респондентите са по-скоро съгласни с твърдението, че тя прави всичко по силите си, за да помага на хората. Взети като цяло, изразилите съгласие са малко под половината от респондентите, докато общият дял на несъгласните е около една трета.

Отново, мненията на жителите на малките градове и селата са най-позитивни, докато столичани са по-скоро разединени в позициите си и значително по-често от останалите се въздържат от отговор на въпроса.

Таблица 35. Доколко сте съгласен/а, че полицията прави всичко, което е по силите ѝ, за да помага на хората и да им служи?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Напълно съгласен	287	11,5
По-скоро съгласен	920	36,8
По-скоро несъгласен	563	22,5
Напълно несъгласен	248	9,9
Отказ	26	1,0
Не знае/ Не отговорил	456	18,2
Общо	2 500	100,0

Съгласно мненията на респондентите, факторите, влияещи върху способността на полицията да се справя с престъпността са твърде разнообразни. Те поставят приблизително еднакъв акцент върху персонални и организационни, материални и психологически дефицити, като в най-общия случай са избирани по два отговора. Най-често посочвана е липсата на мотивация (37 на сто), но почти равна относителна тежест се придава също на липсата на технически възможности, неподкупност и добра организация (съответно 31, 29 и 27 на сто).

Таблица 36. Какво не достига на полицията?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Познания, квалификация на служителите	493	19,7
Мотивация	915	36,6
Политическа неутралност	238	9,5
Неподкупност	720	28,8
Добра организация	675	27,0
Технически възможности	778	31,1
Друго	87	3,5
Не знае/ Не отговорил	691	27,6
Общо	2 500	183,8

През последната година, с полицията е контактувал един от всеки десет респонденти. Сред представителите на най-високата доходна група, обаче, съответният дял е близо три пъти по-голям.

Сред тези, които са имали контакт, мненията за ефективността на органите на реда в решаването на съответния проблем са противоречиви. Малко по-разпространено от останалите е мнението, че действията на полицията са били по-скоро неефективни, а съвкупността от негативни отговори превишава с около 10 пункта тази на позитивните. Столичани видимо по-рядко от останалите изказват позитивни мнения. Също така, критичността към действията на полицията нараства заедно с възрастта.

Таблица 37. През последната година имали ли сте някакъв контакт с полицията?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Да	257	10,3
Не	2 193	87,7
Отказ	9	0,4
Не знае/ Не отговорил	41	1,6
Общо	2 500	100,0

Таблица 38. В каква степен органите на полицията бяха ефективни при решаването на Вашия проблем?

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Напълно ефективни	57	22,2
По-скоро ефективни	54	21,0
По-скоро не бяха ефективни	77	30,0
Изобщо не бяха ефективни	61	23,7
Отказ	2	0,8
Не знае/Не отговорил	6	2,3
Общо	257	100,0

Също така, мнозинството от ималите контакт в последната година (57 на сто) твърдят, че полицейските служители са им създали проблеми от различно естество. Най-чести са оплакванията от незаинтересованост и липса на съдействие – всеки трети от контактувалите с полицията споделя това становище. Значими са също дяловете на тези, според които служителите са им създали бюрократични проблеми и са били нелюбезни (съответно 12 и 11 на сто).

Тези данни дават основание да се предположи, че негативните оценки за работата на полицията се дължат в значителна степен на не напълно адекватно отношение и липса на умения за общуване с гражданите в част от служителите, и по-малко на действителни случаи на неизпълнение, формално изпълнение или забавяне на задълженията.

Таблица 39. Проблеми при общуване с полицията

Нагласи	брой отговори	Дял в%
Нямаше проблеми, бяха любезни и ми съдействаха	110	42,8
Не бяха любезни	28	10,9
Бяха незаинтересовани / не съдействаха	89	34,6
Създадох ми бюрократични проблеми	31	12,1
Бяха враждебни/ агресивни	8	3,1
Помагаха на престъпниците	10	3,9
Поискаха ми пари или услуга	10	3,9
Друго	7	2,7
Не знае / Не отговорил	13	5,1
Отказ	6	2,3
Общо	312	121,4